

Ethische kwesties

Nee, niet alles is vastgelegd in wetten en regels. Ook in de zorgsector wordt een belangrijk deel van het dagelijkse werk verricht op basis van 'gezond verstand'. Het heeft als voordeel dat de menselijke inbreng gegarandeerd is. Tegelijkertijd veronderstelt een vaag begrip als gezond verstand een heleboel kennis, keuzes en ervaring. Hoe moet je correct handelen in een zorgsituatie? Naarmate onze wereld complexer wordt, komt het gezond verstand onder druk te staan. Ethische discussies winnen aan belang en voldoen ook aan een reële vraag. Want ja, wat betekent dat vandaag, correct handelen?

De ethici die in dit themanummer van Weliswaar aan het woord komen, tonen hoe divers de rol is die ethiek in de zorgsector speelt. Ook over concrete handelingen, zoals het verzorgen van ouderen, kan je een ethiek ontwikkelen. Omdat de medische vooruitgang verbazingwekkend snel gaat, is die ethiek soms een pure noodzaak. Dat bewijst het voorbeeld van de assistieve technologie: de nieuwe hulpmiddelen voor mensen met beperkingen roepen niet eerder gekende vragen op. Steeds meer stelt ook het beschikbare budget ons voor ethische dilemma's. Om een zinnige afweging te kunnen maken, berekenen we de kostprijs van een extra levensjaar, de zogenaamde *qualy*. Maar als we te ver doorschieten in die pragmatische aanpak dreigt zorg een loutere kosten-batenanalyse te worden. Ethiek eindigt nooit.

Het is opmerkelijk hoe de mening over ethische kwesties kan verschuiven. Een praktijk die bij ons tot hoogoplopende discussies leidt, is elders misschien een pragmatische gewoonte. En wat vroeger niet kon, is vandaag ingeburgerd. Uiteraard vormen ethische hete hangijzers als abortus, euthanasie of klonen het onderwerp van hoogst individuele meningen. De wettelijke regeling komt er pas als het na een breed debat mogelijk is om een maatschappelijk aanvaarde normering te vinden. In een democratie is het dan de meerderheid die al of niet voorlopig zijn 'gelijk' haalt. Maar mensen zijn inventief, ook in het verzinnen van nieuwe afwijkingen van de maatschappelijke norm. De verbetergeneeskunde is ongetwijfeld het meest sprekende voorbeeld. Het menselijke welzijn mag aanvankelijk nog vooropstaan, maar zodra geld of macht het doel worden in plaats van het middel, dreigt er zich een maatschappelijk schijnwelzijn te ontwikkelen. Soms zelfs een schijngezondheid. Het is aan de overheid om te weerstaan aan de druk van machtige lobby's en hun subtiele strategieën.

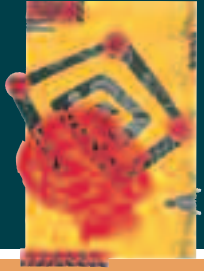
Weliswaar gaat ook op zoek naar minder gekende verhalen uit de zorgsector. Naast onze reeks over Vlaamse zorgwerkers in Nederland, brengen we nu ook de eerste aflevering van een vierdelige reeks over de zorgsector in Wallonië. Kampt men er met dezelfde problemen als in Vlaanderen? En zo ja, kiest men voor dezelfde oplossingen, of net voor heel andere?

Nico Krols

illustraties omslag en dossier |

Mieke Lamiroy

Inhoud



Dossier: Ethische kwesties

Het recht van de zwakste	4
<i>Waarom ethiek in de zorg zo belangrijk is</i>	
Minder regels, meer dialoog	6
<i>Zorgethiek in het welzijnswerk</i>	
De prijs van een levensjaar	8
<i>Nieuwe kankertherapieën zijn duur</i>	
Op weg naar het einde	11
<i>Palliatieve zorg en euthanasie blijven ons beroeren</i>	
Tussen taboe en werkelijkheid	13
<i>Abortusmythes zijn hardnekkig</i>	
Vlinders in de buik	15
<i>De kindervens van mensen met een mentale handicap</i>	
Een test voor het leven	17
<i>Begeleiding bij prenatale diagnose</i>	
Hoe word ik mezelf?	19
<i>Een ethiek van verbetergeneeskunde</i>	
Eigen schuld, dikke bult	22
<i>Gezondheids promotie tussen dwang en vrijheid</i>	
Eerst denken dan doen	25
<i>Het Centrum voor Ethiek en Gezondheid adviseert het beleid</i>	

conferentieel	28
<i>Weliswaar was daar</i>	

gehoord of gelezen	29
<i>welzijnswetenswaardigheden</i>	

welnu	31
<i>uw activiteitenkalender</i>	

café social	32
<i>tussen welzijn en cultuur</i>	

uitgelezen	33
<i>een selectie nieuwe publicaties</i>	

beleid	34
<i>goed voor uitvoering</i>	

waarvan akte	35
<i>uw vragen over uw rechten</i>	

personeelsbeleid	35
<i>werken in de welzijnzorg</i>	

reeks: Wallonië	
Licht aan het einde van de tunnel	36
<i>deel 1: Welzijn in Wallonië</i>	

reeks: Belgen in Nederland	
Tussen vermarkting en een onwillige tweede lijn	41
<i>Tien vragen aan Jan Van Duppen, Vlaamse huisarts in Nederland</i>	

reportage	
Liefde achter tralies	43
<i>Gevangenen hebben nood aan relaties</i>	

verslag	
Wondermiddel met bijwerkingen	45
<i>Is technologie een lust of een last?</i>	

Weliswaar – welzijns- en gezondheidsmagazine voor Vlaanderen – richt zich tot iedereen die bij het welzijns- en gezondheidswerk betrokken is. Weliswaar is een sociaal vakblad dat bericht over de wetenschap, het beleid en het vele harde werk in de zachte sector. Weliswaar is een uitgave van de Vlaamse overheid.

www.weliswaar.be

